

Diftong, triftong, hiat

Discipline umaniste - Limba română

www.enciclopul.ro

Anumite grupuri de sunete sunt importante din punct de vedere fonetic. Acestea sunt:

1. Diftongul;
2. Triftongul;
3. Hiatul.

1 Diftongul

Este unitatea fonetică alcătuită dintr-o vocală și o semivocală, în aceeași silabă. Diftongii pot fi ascendenți și descendenți.

Diftongii ascendenți sunt diftongi alcătuiți, în ordine, din semivocală și vocală. Aceștia sunt:

- [ia] – iarăși
- [uă] – plouă
- [ie] – eram
- [ea] – deal
- [io] – iodură
- [eo] – vreodată
- [iu] – iureș
- [oa] – oare
- [ua] – fermoar

Diftongii descendenți sunt diftongi alcătuiți, în ordine, din vocală și semivocală. Aceștia sunt:

- [ai] – cai

- [ăi] – zurgălăi
- [îi] – pâine
- [ei] – mei
- [ii] – prostii
- [oi] – băiețoi
- [ui] – Vaslui
- [au] – stau
- [ău] – rău
- [îu] – râu
- [eu] – zmeu
- [iu] – chiu!
- [ou] – bardou

Identificarea diftongilor pune probleme în următoarele situații:

Diftongul ascuns [ie]	Apare într-o situație de apariție a literei „e” la începutul cuvântului, în verbul a fi și pronumele personal.
Diferențe între diftongi în scris și în transcriere fonetică.	Diftongul din cuvântul „ea” este [ia] și nu [ea]. În cuvinte precum oală, fermoar, diftongul poate fi transcris atât [oa], cât și [ua].
Probleme la valorile combinațiilor i, ii, iii	În structurile cu un singur i, el poate fi vocalic: a iubi, „i scurt”: cireși sau fără valoare fonetică: șoareci. În structurile cu doi i, ei pot reprezenta: un singur i vocalic: oamenii, prietenii sau un diftong: copii. Structurile cu trei i sunt interpretate ca hiat: copiii, geamgiii.

2 Triftong

Grupul de două semivocale și o vocală într-o silabă se numește triftong. Triftongii pot fi intercalați sau ascendenți.

Triftongii intercalați sunt formați din o semivocală, apoi o vocală și o semivocală:

- [eai] – iubeai
- [eau] – nutreau
- [iai] – pliai
- [iau] – preiau
- [ieu] – eu
- [iei] – ei

Triftongii ascendenți sunt formați din două semivocale și o vocală:

- [ioa] – subțioară
- [eoa] – learcă

3 Hiatul

Reprezintă unitatea formată din două vocale rostite în silabe separate. Nu sunt hiaturi structurile (semivocală – semivocală), (vocală – semivocală), (diftong /triftong – vocală) etc. Exemplu: alee, idee, cereale, ideal, proprietar, zoologie.